

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

HIVATALOS

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden kedden egy iven és az egyleti tagoknak ingyen küldetik meg.

Nem tagok egész évre 2 frttal fizethetnek elő, féléves előfizetés el nem fogadtatik.

Pénz- és értékküldemények az

ERDÉLYI GAZDA KIADÓ-HIVATALÁHOZ,
a lap szellemi részét illető közlemények az
ERDÉLYI GAZDA SZERKESZTŐSÉGÉHEZ
czimzendő.

A hirdetési díjazabályzatot lásd az utolsó lapon

Szerkesztő bizottság: elnök **Paget János**; **Berde Áron**, **Szabó Sámuel**, **Szentgyörgyi József**, **Vörös Sándor**,
felelős szerkesztő: **Gamauf Vilmos**.

Tartalom: A vesszős szemzésről. **Bereczki Máté**. — Körtve aszalás. **Szász Lajos**. — Tanácsos-e a méheket leölni? **Huber L.** — Melyik a legjobb gépolaj? — Kertészeti szakosztályunk működése IV. **Szentgyörgyi Lajos**. — Egyveleg: Julius havi meteorológiai észleletek. Zárünnepély. A boreladási hitel. — Vidéki gazd. tudósítás: **Kis-Görgény**. — Üzleti heti szemle. — Piaczi árak. — Hirdetések. —

A vesszős-szemzésről.

Nem új dolog többé a vesszős-szemzés.

Egy évtized óta gyakran fölemlgettem azt.

Vannak is már többen, a kik hitelt adva szavaimnak megkísérlették a vesszős-szemzést és szavaim igazságáról meggyőződve gyakorolják is azt.

Többen vannak, mondom, a kik ez egyszerű ojtás-módot eltanulták; a kik annak kezelésére másokat is tanítanak, ösztönöznek vagy legalább taníthatnának, ösztönözhetnének: de maig sincsenek elegendő.

Olyan ojtás-mód pedig ez, melyet nemcsak minden kertésznek, hanem minden oly embernek, a ki gyümölcsfatermesztéssel foglalkozik vagy legalább üres óráiban szivesen ojtogat, tudnia kellene; mert ez a legegyszerűbb, legbiztosabb sikerű ojtás-mód.

A vesszős-szemzés olyan mesterség, melyet (tapasztalattól beszélve) még egy hét-nyolcz éves gyermek is egyszeri látásra könnyen eltanul és biztos sikerrel gyakorolhat is; melynek véghez vitelére nem kellene drága eszközök, nem kell ügyes, finom kéz, mint például a pusztai kéreggel való szemzéshez, mely utóbbit biztos sikerrel csakis az gyakorolhatja, a ki abban hosszas próbálgatás után elegendő jártasságra tett szert.

Valamennyi, egyéb ojtás-mód többé-kevésbé mesterségnek nevezhető; egyedül a vesszős szemzés az, mely már valójában nem mesterség többé; mert ez egyszeri látásra, költség és idővesztegetés nélkül, minden ép-kézvel bíró em-

ber, legyen az férfi vagy nő, ur vagy legegyszerűbb földmives, öreg vagy fiatal, könnyen eltanulhatja és biztos sikerrel gyakorolhatja is.

Másféle ojtásmódokhoz gyakran nemcsak egy, hanem több eszköz is kívántatik, melyeket néha drága pénzen kell bevásárolnunk és a melyekkel ügyesen csak az tud bánni, a ki azok kezelését több-kevesebb ideig próbálgatta: míg a vesszős-szemzéshez nem kell csak egy, rövid pengéjű, élesre fent bicska vagy zsebkés, mellyel, — még ha vele valaki ügyetlenül tudna is csak bánni, — könnyen és biztos sikerrel végezheti kiki a vesszős-szemzést.

A vesszős-szemzés olyan ojtás-mód, melyet a népiskolában — minden egyéb ojtás-módot mellőzve — kizárólag kellene tanítani; mert ezt könnyen és fejtörés nélkül eltanulják a gyermekek s késő vénségökig nem felejtik el.

A földmivelő népnek nincs szüksége egyéb ojtás-módra elég neki, ha a vesszős-szemzést tudja; mert ezt akkor gyakorolhatja leginkább, mikor elég érkezése van — nyár derekán és nyár végén, pihenő óráiban.

Tavaszzal a kertésznek magának is ezerféle sürgős teendője van: nem csoda, ha sokszor az is megkésik az ojtással; a mezei munkával foglalkozó ember pedig egyáltalán fogva nem szakíthat kikeletkor magának időt az ojtásra.

A beojtásra várakozó csemeték, mihelyt az idő föllelegszik, (pedig hazai éghajlatunk alatt kikeletkor csakhamar föllelegszik), kileveleznek s hajtani kezdenek. A kilevelezett és hajtásuak indult csemeték, — ha a munkájával megkésített kertész mégis be akarná azokat ojtani — rendszerint nagyon meg-sínylik az ojtáskor rajtuk ejtett csonkítást, sőt, ha ilyenkor közel a föld színéhez ojtánánk be azokat, az erős megcsonkítás folytán könnyen el is hálnak.

Vesszős-szemzéssel azonban még a hajtásnak indult csemetéket is biztos sikerrel lehet tavaszkor beojtani, sőt a szilvákat és cseresznyeféléket tavaszkor csakis ilyen állapotuk-

ban és ezen ojtás-mód szerint lehet legbiztosabb sikerrel beojtanunk.

A vesszős-szemzést a hajtásnak indult csemetében a földszinhez közel, sőt még a gyöknyakon is, kár nélkül hajthatjuk végre; mert ojtás alkalmával, az ojtóhely fölött, különben is egy jó-tenyéryi csapot vagy csonkot kell az alanyból meghagynunk, mely csapnak alvó szemeiből csakhamar sarjak indulnak ki, a melyek nem fogják engedni, hogy ojtásunk a tulságos lébe bele fuladhasson; hanem az alanyra illesztett nemes vessző darab szépen oda forrad és kihajt, ugyanakkor, a mikor az alanyból meghagyott csonk alvó szemei kihajtanak. Hogy aztán ojtásunk vigan növekedhessék, nem kell egyéb, mint azon elővigyázat, hogy a fölötte levő csonk vad sarjai ojtásunk rovására, tulságos erőre ne kaphassanak vagy tulságosan el ne szaporodhassanak. Ritkítás és az erősebb sarjak hegyeinek lecsipése által könnyen lehet e bajon is segitenünk.

Egyébféle tavaszi ojtás-módok szerint végezve az ojtást már veszélylyel járna, ha a hajtásnak indult csemetéket a föld színéhez közel vagy éppen a gyöknyakon ojtánók be; mert nemcsak ojtásunk, hanem gyakran maga, a beojtott alany is bele fuladhatna a tulságos lébe.

Vesszős-szemzéssel, — az alanynak ugyszólván minden legkisebb sérelme nélkül — nyár derekán és nyár végén, tehát julius közepétől szeptember elejéig lehet legbiztosabb sikerrel ojtanunk.

Ilyenkor már nemcsak a kertész, hanem még a mezei munkával foglalkozó ember is, inkább szakíthat időt csemetéi beojtásához, mint tavasszal; mert ilyenkor a sürgős teendők halmaza, mely tavasszal mindnyájok válára nehezedik, már nagyon megapad.

Ha a vesszős-szemzést fiatal fácskák korona-ágain, nyáron hajtjuk végre; akkor csaknem teljes bizonyossággal remélhetjük, hogy a fácskánk ágaira ojtott, nemes gyümölcs-vessző már az ojtásra következő évben nemcsak kihajt, hanem ki is virágozik s gyümölcsöt is hoz; mert ojtásunk, melyhez ilyenkor rendszert értett rügyben végződő vessző darabokat, tehát többnyire gyümölcs-rügyben végződő peczkeket kellett használnunk, az ojtás évében nem hajt ugyan ki, de ugy oda forrad alanyához, mintha már eredetileg is magának az alanynak hajtása lett volna.

Legtöbb fajtámat 5—6 éves fiatal oltványokból, nyár derekán vagy nyár végén csináltam. E fiatal fácskák korona-ágai mindenikére más-más faj s ugyanegy ágra, ugyanegy fajból 4—5, gyümölcs-rügyben végződő peczket is ojtottam vesszős-szemzéssel, csak arra ügyelve, hogy a legfelső ojtáshoz, mindeuik ágon, érett rügyben, de nem gyümölcs-rügyben végződő nemes vessződarabot vegyek és hogy az ojtások ne közel egymáshoz, hanem legalább egy tenyéryire és ne egy vonalban egymás fölött, hanem csavar-vonalban essenek az ágakon, a legfelső ojtás pedig az ágnak azon oldalára jusson, mely az ég felé és nem a föld felé van fordulva.

Ilyen fajta-alakításakor, ha az ágak, melyek mindenikére a négy-öt ojtást alkalmazni akarom, végig vagy legalább másfél lábnyira csupaszok és rajtok még nincsenek oldalhajtások,

melyek az ojtásban gátohatnának; a fácska minden ágát, még a be nem ojtott, fölösleges ágakat sem vévé ki, egészen csonkítatlanul, sértetlenül hagyom: de ha rajtok már peczkek vagy oldalhajtások volnának; akkor ez oldalhajtások közül épen csak azokat vágom le, melyek ojtásom helyéhez nagyon közel esvén, engemet az ojtásban akadályoznak.

Fanyesés után aztán, kora tavasszal, tehát még akkor, a mikor a föld fagya ki nem engedett, a be nem ojtott hajtásokat szinben lemetélem mind, a beojtott ágakat pedig ugy csonkítom meg fácskámon, hogy mindenik ágon, a legfelső ojtás fölött, egy jó tenyéryi csap maradjon meg. E csapról, ezen alkalommal minden kihajtható szemet lemetélek; mert e csapnak csak az a rendeltetése, hogy ojtásom új sarját, mely a megcsonkított ág folytatását fogja képezni, nehogy a szél leverhesse, hozzá köthessem, mintegy az ő természetes karójához.

Nem egyszer, de többször is élveztem aztán azt az örömet, hogy az akként alakított és kezelt fajtát, — mely az ojtás után következő évben kivirágozott, — kertem látogatónak nyár folytán ugy mutathattam be, mint egészséges gyümölcsössel szépen megrakott termőfát.

A faültetéstől, a faneveléstől sok önző ember csak azért idegenkedik; mert „ki tudja!“ ugymond, „mikor fog az a fa teremni? és ki eszik annak gyümölcséből?“

Nos tehát, kedves önző emberem, a főnebb elmondottakból most már könnyen kiszámíthatod, hogy — ha ugy jársz el, mint én — mikor fog fácskad teremni? kiszámíthatod azt is, hogy — ha épkez-láb ember vagy és az Isten életednek kedvez, — mikor ehetsz te magad is fácskádról gyümölcsöt?!

Tanuld meg a vesszős-szemzést és gyakorold azt!

Nem fejtő mesteriség az. Egy ahhoz értő kertészről néhány másodpercnyi idő alatt gyakorlatból megtanulhatod azt és ha olvasni szeretsz, megtanulhatod azt édes hazai nyelvünkön is a „Gyümölcsészeti vázlatok“ című könyvből, a hol a vesszős-szemzés fogásait könnyen megérthető módorban, körülményesen leírva találod.

Ha nem érsz rá magad fát nevelni, vagy nincs ahhoz kedved; végy a hozzád legközebb eső faiskolából széptermetű, jó gyökeres fiatal fácskákat, — legyenek azok bár ojtottak vagy ojtatlan vadfák — és ültess el azokat! hanem aztán gondod legyen rá, hogy azok már az ültetés évében, álló helyökön jól begyökerezzenek a földbe és koronájukon hajtásokat is ereszenek!

Az ültetés éve után következő nyáron ojtss be vesszős-szemzéssel fácskad korona-ágait egy vagy több fajjal, a milyen szemednek-szádnak, itt vagy ott megtetszett!

És én jót állok róla, hogy ha csapás nem éri fácskáidat, három év leteltével már egész gyönyörrel kielégítheted önzésedet.

Lelkészek, néptanítók, vándor-tanárok, a kik a gyümölcsészet, a gyümölcsstenyésztés áldásos voltáról meg vagytok győződve; a kik arra is hivatva vagytok, hogy a népet a jólétszerzés eszközeire megtanítsátok, — hozzátok intézem szerény-kérő szavaimat!

Tanuljátok meg — ha még nem tudátok — a vesszős-szemzést és tanítsátok meg arra a népnek apraját és nagyját!

Könnyű szerrel megtanulhatjátok azt magatok is, könnyű szerrel megtaníthatok arra másokat is.

Minél többen fogjuk tudni és gyakorolni a vesszős-szemzést, annál hamarabb indul virágzásnak hazánkban is a gyümölcsfatenyésztés.

Mindaddig, míg a mesterséges ojtás-módokhoz ragaszkodunk és másokat — különösen pedig a népet is — azokra törekszünk megtanítani; csak egyes hivatottak monopoliuma lesz a gyümölcsfa-tenyésztés. A nagy közönség borzongva fog attól, mint titokzatos művészettől elfordulni.

Azok, a kik életpályájukká választják a kertészkedést, nagyon jól teszik, ha a kertészet minden műfogását, tehát minden mesterséges ojtás-módot is megtanulnak és tudnak is gyakorolni: de a nagy közönség előtt ne csináljunk az ojtásból művészetet, bűvészetet!

Bereczki Máté.

Körtve aszalás.

A gazdaság és gyümölcsészettel foglalkozó gazdák közül ne tartsa magát egy is oly csekélynek, mintha helyesen mivel birtok-részen finom gyümölcs terméséből, egy kevés utánjárás mellett, képes ne lenne jövedelmét többszörösíthetni.

Itt az ideje, hogy a mesés mennyiségű pénzkivitel, melyeket kereskedőink évenként külföldi országokba küldenek, valamicskét mérsékeljük és a közfigyelmet finom gyümölcs-aszalványainkkal, helybeli kereskedőink által, magunkra vonjuk.

Évekkel ezelőtt, valahányszor a helybeli fűszer- és csemege boltok kirakatai között megtekintettem, a melegebb égélj finom körte, szilva- és szőlő-aszalványait: vágy támadt fel bennem, a fenn jelzett gyümölcs-nemek aszalási módjának nyomára jöhetui.

A mit tudok, most elmondom, p. o. a körtével ilyen formán bánunk el:

A körtét lehető vékonyan és csinosan meghámozzuk s ha lehet, a szarát rajta hagyjuk. Azután a torzsáját lehetőleg kivájjuk, kikotorjuk egy késsel és a meghámozott héjakat egy tálban meggyűjtve a pinczébe vagy más hűvös helyre, betakarva félre tesszük, hogy darázs vagy légy reá ne szálljon és hogy a szirup meleg időben több ideig ecetesedésétől megóvassék. Fő dolog, hogy aszalásra szánt körtéink tulérettek ne legyenek.

Most már a tisztított körtét, aszalás végett, aszaló-deszkára rakjuk s a mérsékelt fűtött aszaló-kemenczébe tesszük, azokat ottan naponta, 3—4 órai időközben, megforgatjuk és minden megforgatás alkalmával, a tálban maradt körte-héjának levében, száránál fogva bele mártjuk. Ha a körte megtöpörödött volna — mi meg is történhetik — azon esetben kezeink között laposra nyomkodjuk. Ügyelni kell, hogy aszalás közben meg ne égjen. Ha teljesen ki nem száradt, akkor tüllszövettel gondosan betakarva tábláinkat, a napon szárítjuk illő keményedéséig.

A kandirozott cukros létől, ha napon is száríthatjuk oly fényes szint nyer aszalványunk, mintha cukor-porral volna behintve.

Más módja ez aszalásnak: a körtét tisztítatlanul gyengén felforralni, mert így hamarabb aszalódik és puhábban marad, ily alkalommal óvakodjunk főként attól, hogy a körte meg ne főjjon. Most a hámozás és torzsa kivájásánál mindenkben a fenn megírtak szerint járjunk el. A körte minél finomabb és cukrosabb, annál jobb.

Lehet sütő-kemenczébe vagy a takaréktűzhely sütőjében is kevesebb mennyiséget aszalni, cserélgetve annak idejében: a felsőt alól sat. Ha kellőleg kiszáritottuk e kellemes ízű csemegét, tüllacsókban rakva, kamarában szellős helyre akasztva, évekig eltartható.

Kolozsvárt.

Szász Lajos.

Tanácsos-e a méheket leőlni?

Méhészeti könyvemben állítottam már, hogy: „A ki méheket leöli, az nem dolgozik saját előnyére.”

Hozzá teszem még, hogy e gazdák, miután azt hiszik, hogy a méhek megölése által könnyebben és biztosabban nyerik szalma-kasaikból a mézet, bizonyára nem tudják, vagy nem akarják belátni, mennyivel egyszerűbb a szétszedhető kaptároknál a mézet kivenni, a nélkül, hogy az állatokat megölnök s mennyivel több mézet lehet nyerni, miután a mézzel telt lépeket újból meg újból kivehetjük, a mézet gépünkön kipergetjük, az üres lépeket pedig a kasba visszahelyezzük.

A méhek a lépeket újra meg újra megtöltik és így folytonos gyűjtésre, munkálkodásra, szorgalomra serkentetnek, úgy szólván kényszerítetnek.

A kik méheiket megölik, az áttelelésre szükséges mézet saját hasznukra fordíthatják ugyan, de hiszen ezt a méhek a jövő évben dúsan helyre pótolhatják. Miért öljük meg e kedves állatkákat, ha amugy is csak életükben használnak nekünk.

A jó tenyész-tehenet, tenyész-birkát, a jó tyukot, ludat megöljük-e, hogy tejét, gyapját, tojását vagy tollát nyerjük? Hát a jó lovat megöljük-e, ha a takarmány elfogy és ujat beszerezni nem lehetetlen. Az ily állatok életét, még nagy áldozatok árán is fentartjuk.

S ily hasznos állatok a méhek is, melyek, ha szükség idejében gondoskoduuk róluk, újabb és újabb hasznot hoznak.

A méhsaládok soha sem öregszenek meg, évről-évre újabb ivadék áll elő és hal el és maga a királyné is minden 1—2 évben fiatal által helyettesítetik a gazda hozzájárulásával vagy a nélkül is, — ép így az egész építmény.

De az önző ember erőszakkal lerombolja az isteni természetet. A többi házi állat halálával még legalább husa, bőre, csontja, belei által használ nekünk, de a holt méh mire sem használható. Tehát mirevaló annak hiába való, kegyetlen, háládatlan, esztelen megölése?

A megölés mentegetésére azt hozzák föl, hogy némely vidéken néha roppant sok a méh, tehát a rajok fölöslegét ősszel meg kell ölni s csak bizonyos számú törzs-kaptárt szabad

életben hagynunk, ha azt akarjuk, hogy a tenyésztés kifizesse magát.

És ezen állításnak pl. Hannoverában a lüneburgi stkságon van némi jogosultsága, mert ott a méhek csak ősszel gyűjthetnek és ki győzné 100 kaptár helyett, 200—400-at nyár derekáiig etetni?

De az ily vidékiek tanuljanak Hannemantól, a ki Braziliában a rajzás idejében óriási rajokat állít elő s így nyeri a mézet és viaszt.

Az ily méhtömegek ugyan nagyon hamar elpusztulnak, de csak miután a gazdának óriási hasznot hoztak. Azon felül nem lévén annyi kaptárba elosztva, kezelésük is kevesebb időt igényel.

Sokan ugyan nem helyeslik ezen óriási méhcsaládokat, (Hanneman pl. 78 rajból egy nap 3 óriás méhcsaládot alkotott) s azt vélik, hogy az egyes rajok többet gyűjtenek. S ez a gazdag vidéken jó hordás mellett lehetséges is, hogy pl. 78 raj külön-külön felállítva többet gyűjtene, mint 700 kilo mézet, a mennyit Hanneman 3 óriás méhcsaládjától nyert.

Rosz években azonban, hogy a méhek megölését elkerüljük és mégis nagy hasznot huzzunk belőlük, bizonyára ajánlatos ez eljárás.

Ne feledjük azt sem, hogy mily óriási munkában kerülne az egy csomóba gyűlt rajt külön választani. Pedig az idő pénz.

Egyáltalában a Dzierzon nyomdokait követő méhészt csak népes rajokat teleltet át és főképen arra törekszik, hogy spekulatív etetés által a gyűjtés idejéig üres lépek, mesterséges közfalak betétele által a költőtérbe, költséssel telt sejték hozzáadása által magának igen népes, csaknem óriási családokat neveljen. Ezeket azután a rajzásban megakadályozván, csupán mézgyűjtésre kényszeríti.

Hiszen a Dzierzon-féle kasnál igen sokféleképpen lehet a rajzást megakadályozni.

Legegyszerűbb mód az, hogy a királynőt az elzáró rács segítségével kis költőtérre szorítjuk és igen nagy mézteret engedünk. Így a legnépesebb kaptár sem képes rajzani, hanem egyre gyűjt, a mézet azonban mindig újra meg újra el kell vennünk tőlük.

De a gazda, kinek csak paraszt kasai vannak, nem ura e módnak, sőt mint, pl. a — különben igen ügyes — lüneburgi méhészt, csak arra törekszik, hogy minél több raja legyen, melyet azután ősszel, a fentebb elsorolt okoknál fogva, ismét kevesbitenie kell.

Elég szomorú, hogy e rajoztatási és gyilkolási rendszer még oly számos helyen dívik. Rajokat szerezni, a mennyit csak lehet és ősszel azokat ismét a kénvirág segítségével egy bizonyos számig kiirtani, ebből áll a közönséges méhészt egész mestersége.

Anyakasokul leginkább fiatal idei királynéval bíró családokat és szép fiatal, hereviasztól lehetőleg ment lépeket bíró kasokat szemel ki, melyekben lehetőleg sok legyen az áttelelésre szánt méz.

A többi méh a halál áldozata. Legszívesebben a nehéz mézdús kasokat öli meg. A Dzierzont követő méhészt nem kénytelen ősszel kaptárai közt oly gondosan választani. Az ő kaptárai nyáron és ősszel minden fáradság nélkül megifjodtak, a királynő is, a lépek is; a miért azonban a két éves királynőt sem veti meg, ha termékeny s nem távolít el minden lépet, noha az már két nyáron át szolgált. Ép így alkot magának alkalmilag, télire rendezkedvén, heresejteként ment lépekből költő fészket. Már az eddigiekből is kitünhetett, mily barbarizmus a méhek leölése.

(Méhészeti lapok.)

Huber L.

Melyik a legjobb gépolaj?

A gépek kenésére általában legjobbnak tartják a gazdák a jó repceolajat, miután a gépkenésre való olajnak tisztának, savanytól mentnek kell lenni s nem szabad gyorsan száradni. E tulajdonságokat pedig a repceolajban általában véve megtalálhatónak hiszik a gazdák.

A mi a repceolajnak savanytól való mentességét illeti, arra nézve — írja dr. Wildt — a nyers, tisztítatlan repceolajnak tisztítatlan állapota kezességet nem nyújt, mert az általa megvizsgált nyers repceolajmustrák 0.23—6 százalék olajsavakat tartalmaztak, a melyek a géprészeket épen úgy megtámadják, mint a tisztított (raffinírozott) repceolaj tisztítására használtatni szokott s a nem tökéletes kezelésnél abban visszamaradt kénsav, e mellett az olajsav a feloldott ércrészekkel sűrű ragadós pépet alkot, a mi aztán a gép járását tetemesen megnehezíti, ezen kívül a savak által való megtámadás folytán a csapágyak gyorsabban is elkopnak, szóval a nyers repceolajnak gépkenésre való használatát ajánlani nem lehet.

Továbbá azon követelményt sem lehet egészen szó szerint venni, hogy a gépkenésre való olaj, tiszta növényi olaj legyen, mivel a legtöbb gépolaj, a mely használatban van s a kiválmaknak teljesen megfelel, gyakran tetemes mennyiségű ásványolajat tartalmaz. — Ugy, hogy mint dr. Wildt a poseni gazdasági egyesület kísérleti állomásának vezetője írja, ez sokszor egész 33 százalékra felmegy. A gyakorlat tehát maga is mutatja, hogy ásványi olaj hozzáadása által a gépolajnak jósága nem szenved, sőt sok esetben előnyére szolgál annak. — Ugyanis az ásványolaj, mely a földszurok destillációjának egyik termékét képezi, higabb mint a növényolajok, melyek ennél fogva kisebb gépek kenésére tulsűrűek, míg a kettőnek összekeverése által egy oly gépolajat lehet előállítani, a mely gépkenésre legalkalmasabb. Épen ezért czélszerű a gépolaj megrendelésnél mindig megemlíteni, hogy az miféle gép kenésére való legyen.

Miután az ásványolaj, habár a levegőn lassankint az is kiszárad és sohasem ragad, ennél fogva annak a gépolajhoz való vegyítése soha sincs a gépolajnak ártalmára, ellenben ha ásványolaj helyett, hig gyantaolaj (a fenyőszurok destillációjának terméke) kevertetik, mivel ez a levegőn elgyantásodik, ragadósá válik, az már a gépolaj hamisításának vehető.

A gazda legegyszerűbben meggyőződhetik valamely gépolajnak a jóságáról azáltal, ha abból néhány cseppet egy da-

rabka fényes rézlemezre cseppent, melyet aztán egy pohárral leborít. Ha szabad savat tartalmaz a vizsgálat alá vett gépolaj, ez esetben a rézlemez zöldes színt vesz fel, a mely annál erősebb mérvű, minél több abban a szabad sav. Ezenkívül nem szabad a vizsgálat alá vett gépolajnak gyorsan kiszáradni sem, e tekintetben ismét az a legjobb gépolaj, — a mely legkésőbbbe szárad ki.

Különben ma már a kereskedők árjegyzékébe is külön van a gépkenésre való faolaj és ismét külön az ásványi gépolaj és pedig a legutóbbi időkben amaz 2 frt, emez pedig 20 frttal jegyezve. (Gazd. mérnök.)

Kertészeti szakosztályunk működése.

IV.

A márcz. 16-iki ülésben egy új alma magoncztát mutatja be id. Bodor Pál elnök, melyet 15 év előtt a Gyöngy-kormos magváról állított elő és a mely csaknem mindenben azonos a finom anya-gyümölcsessel; továbbá az ismert valódi és jó nemes Szeresika, Foederal parmén, Ananász Rtte és Málna almákat.

Veress Ferencz pedig a kitünő Casseli nagy- és Model Rtteket, melyek nagyon közeli rokonságban látszanak lenni, avval a különbséggel, hogy az utóbbi soha sem válik kellő puhává. Végül csakugyan elnöktől a megbeesülhetlen Josephine des Malines és késői Bolveileri körték.

Márcz. 23-án Szentgyörgyi Lajos mutatja be a téli esperes körte és Bánffi Pál alma olvasztott stearinból készült kifogástalan alakjait Békésy Károly és Petelei István urak által állítva elő, a melyek a családásig hiven lettek után csinálva.

E gyűlésben tette Veress Ferencz tagtárs azon szives ígéretet, hogy a 21 tagból álló lankadatlan buzgalmu szakosztályt egy fénykép gruppban az egyleti iroda részére megörökíti, mely czélből a tagok névsorát szakosztályi jegyzőtől kéri.

Csakugyan Veress F. tagtárs indítványozza egy „tyúkász-egylet“ létesítését, mit a szakosztály elvileg elfogadván, megbizva indítványozót a tervezet elkészítésével, mely jóváhagyás tekintetéből az egyleti igazg. választmány eleibe leend terjesztendő.

Béldi Gergely főispán ő méltósága jó szokásából folyólag ismételten szerencsétlenül az ülést, bemutatja: Árapataki reinette néven is már nem egyszer izlelt s a Schmeketerrel minden tekintetben ugyanazonos — csak hogy testre jóval nagyobb — s Tisza László egyleti elnök ur által „Béldi Gergely“-nek nevezett kitünő jelességű almát, mely kifogástalan voltánál fogva lehető legtágabb körben való elterjedésre minősített, ojtó vagy szemző galyakkal szives készséggel adózik Maros-Vásárhelyt lakó eredeti tulajdonos főispán ur.*)

*) Evvel kapcsolatosan azon sokoldalról történt kérdezősködésekre, hogy hát a mltsos Toroczky Sándor ur szintén jeles Török Calvil-jából ojtógalyat kapni ohajtók hová folyamodjanak? Válaszoljuk: Toroczko-Szent-Györgyön, hol a tulajdonos ur nagy mennyiségben termeli s szivesen is szolgál. S z. L.

Szentgyörgyi Lajos mutatja be szép és jó „legszébb párizs“, finom borsos, még mos is kitünő szép és jó ponyk, különböző helyeken termett fákról való Batul, kifogástalan téli arany parmén almáit s igen szép és jó példány Bolveileri körtéit; továbbá Csurku Miklóstól szintén kissé savanykás, de eddig izlelt bolveilerieknél finomabb Bolveilit és igen-igen kitünő — nem nagy példány, de teljesen vaj — Doyenne d'hiver = téli esperest; szintén elnöktől és Békésy Károlytól jó Brüsseli pergamenek = téli esperesek. Tóth Tamástól a széles elterjedést érdemlő igen szép piaczos késői Van-Mons alma.

Végül, egyebek mellőzésével még elnök ur csikos paradicsom-almája tünt ki.

A márcz. 30-iki ülésben az ismert 3-as bizottság előadója Szentgyörgyi Lajos tesz jelentést az általok készített köztelki ojtványos s szóval az 1882-dik éven kezdődő köztelki állapotoknak tervezetéről, mely szerint a kertész ezutánra is megkapja 450 frt évi fizetését, évi munka-átalányul 405 frtot, melyet a szakosztály — a tavaszi ojtás-időre — még 20 frttal növel s így 425 frtot; mely összeget az igazgató választmány, tekintve az egyleti kertésznek eddigi erélyes és lankadatlan szorgalmát s továbbá azon körülményt, hogy új vállalkozóval ne bibelődjék, de másfelől a kertész ösztönzéseül — saját kérelme következtében — még 60 frttal látott szükségesnek nagyobbítani, mely szerint az egy évi munkálási átalány 485 frtra rug s így az összes kiadás 935 frt. Mely összeget, a meny nyiben az emberi számítások megengedik, az évi bevétel teljesen fődöz s így az eddigi átkozott deficit superálva lesz.

Izlelésre kerültek egy gyenge sóvári alma Horváth kapitánytól; két ismeretlen, de elég jó alma br. Kemény Domokostól. Szép hgnő = boszniai Rtte finom, Kornválsi füszeralma = Cornish gily flower, Sykehouse = angol korodai = Dövel arany Rtte, londoni peppin, ananász Rtte, kitünő almák Veress Ferencztől, Blenheimi peppin és jó Batul elnöktől.

Esperen bergamott és Manna Colmár valódi és finom körték Veress F.-tól, végül kiváló finom fejedelmi muskotály körte és hántott olasz szilva aszalvány szakosztályi elnökünk t. nejtől!

Április 6-án Szabó Sámuel mutatja be sárdi Vadadi Gergely ur állítólagos alma-magonczát, mely a mint beküldő ügytársunk mondja, a szebeni tányéralma magvából állítottatott elő általa s azt a kérdést teszi, hogy valjon nem lenne-e méltó, hogy ez a gyógyi helyett általános termelésre ajánltassék?!

A szakosztály e gyümölcsöt — különösen alak és nagyságra nézve — az ismert Szászpap almához hasonlítván s belbecsileg sem találván e n n é l sokkal jobbnak, igen elsiettetnek vélné felől erősen nagyot mondani s főkép a már nagyon ismert gyógyi helyébe ajánlani. Megpróbálni igen is javalja gyümölcsöszeinknek és annak idején úgy válik meg aztán, hogy mit mond a világ. Szükséges lenne azonban, szakosztály véleménye szerint, hogy előállító ur jelezné, miszerint a gyógyi módja szerint gyöksarjakról szaporítható-é, minthogy ez is sokat nyom a grammban. Egyszersmint avval bizatott meg egyleti titkár,

hogy őszszel. Vadadi urtól e fajból: a köztelek részére gyöksarjak kéreessenek, hogy annál biztosabb meggyőződést szerezheszen az egylet a n n a k terjesztésre méltósága felől.

Az április 13-iki ülés egyéb tárgyain kívül bemutat szakoszt. jegyző egy pár Propper tanár által vízfestékelt erdélyi ősi alma rajzot, melyek sikerülteknek találtatván, korábban készített társaikhoz helyeztetek az egyleti titkári helyiségbe. Szízelésre került egy néhányféle, még magát jóltartó alma, körte, melyek mindannyija fölött tündökölt a dr. Haller Károly egyet. tanár ur ismeretlen szép almája, mely még soha sem jelent meg a közös-hivatalos ízelésen s épen ezért nagy szenzációt keltett. A Gezdonki Rtehez hasonló alak, nagyság s roppanósággal, de még ennél is finomabb s a mi fő: sokkal puhább hussal. Szóval: egy olyan gyümölcs, mely már a legelső alkalommal lekötötte miudnyájunk figyelmét s a mint a professor ur mondja, az idén nagyon sok termést hozott, mely szerint még bővebb alkalom nyiland a megismerésre s annak idején történendő ismételt nyilatkozatra. E szerencsében való részesülést különben méhfürkés z természetű, páratlan buzgalmu Veress Ferencz pomologus tekintély-ünknek köszönhetjük, a ki minden lehető alkalmat fölhasználni törekszik áldott gyümölcsészetünk fölvirulása tekintetéből, habár valódi fakjába való (fényképészet) nagyon bemélyedtsége — háttartalan fájdalmunkra — ritkán engedi szakosztályi üléseinkbe: de a ki azonban bármikor kész a nehezebb munkákban osztózni.

Április 20-án Veress Ferencz egy gr. Haller Ferencz ő méltósága által küldött rózsa-almát mutat be, a melyre, mint szintén nevezetességre föl hívja a szakosztály figyelmét, — különös zamatos volta miatt — de a mely teljességgel nem vált be valami szerfölöttinek, kissé már túl lévén érve.

Csakugyan nevezett tagtárstól ízelletik kétféle szép piros ismeretlen alma, minketteje tulságos savanyúsága miatt figyelmen kívül hagyandónak ítéltetett. Továbbá elnök és jegyző most is jó bolveileirek.

(Vége köv.)

Szentgyörgyi Lajos,
szakoszt. jegyző.

EGYVELEG.

— Julius havi meteorologiai észleletek. A kolos-monostori állomás észleleteiből közöljük a julius havi összevont adatokat, u. m. légnyomás (tengerszinre redukálva) középpárlaga 761.4, legmagasabb julius hó 30-án 771.2, legkisebb julius hó 23-án 760.1 millimeter, középhőmérséklet C° 19.5, legmagasabb julius hó 21-én 24.5°, legkisebb julius hó 30-án 15.0°. A páryanomás állaga 11.9 millimeter, a légnedvesség százalékanak állaga 73%. A napontai 3-szori észlelésnél előfordult: szélesend 6-szor, szél 87-szer, ugyanis északi szél 12-szer, északkeleti szél 5 ször, keleti szél 10-szer, délkeleti szél 0-szer, déli szél 2-szer, délnyugoti szél 2-szer, nyugoti szél 37-szer és északnyugoti szél 19-szer. A csapadékos napok száma tett 11-et, hó volt 0, jég 1, égi háboru 3 napon; összesen 101.1 millimeter csapadék volt e hónapban, leg több 22-én, azaz

22 millimeter. — A budapesti központi időjelző állomás jósłaitai közül — melyek az erdélyi gazd. egylet belmonostorutczai irodájánál láthatók — junius hóban egészen teljesült 77%, részben teljesült 6% és nem teljesült 17%.

— Zár ünnepély. Szombaton julius 30-án érdekes mozzanatnak valánk tanui, a kolos-monostori m. kir. gazd. intézet tanévzáró ünnepélyén. Délelőtti 10 órakor az erdélyi gazd. egylet képviselői, a tanári-kar s az intézeti hallgatóság szép serege jelenlétében Vöröss Sándor ur lépett még egyszer a kathedrára, hogy igazgatói tisztéből folyólag az intézet egy évi történetével a diszes hallgatóságnak beszámoljon. Hogy mennyi minden szép történt az intézetben, mily sok irányban szélesült a tanintézet világa, arról az igazgatói évi jelentés ez alkalommal minden jelenlevőt meggyőzhetett. A részletekbe nem bocsátkozunk, hogy ne csonkítsuk az egésznek becsét, ugy is remélvén, hogy lapunk olvasói azt, egy vagy más helyen olvasandják. Annyit azonban mégis ide jegyzünk, hogy a 15 végzett gazdász közül három a tanév folytán bizonyos pályátételt oly jelesül dolgozott ki, hogy az egyik közülök t. i. Nagy Dezső 2 arany, Dezső Miklós 1 arany jutalomra érdemestített s Váradí Géza elismerő dicsérettel jutalmaztatott. Aztán Dr. Berde Áron gozd. egyleti megbízott nyujtja át a „Bors” alapítványt Szilágyi Nagy Károly — s az erdélyi gazd. egylet „Mikó Imre emléke” című alapítvány Váradí Géza legkitűnőbb növendékeknek 100—100 frtban, a tanár urtól megszókkott hatásos szavak kíséretében. Végül az igazgató ur intézett még néhány jeles bucsusót már utra kész s még maradó népéhez s aztán a csikos kertbe vezette az összes gyülekezetet, hogy a Kvassay főmérnök ur által igen ügyesen eszközölt rétöntözés bemutatásával fejezze be a teljes sikerű tanév dicső munkáját. Sok oly intézetet s bajnokokat adjon az Ég, mint a kolos-monostori iskola s annak lelkes tanári-kara.

... i ... s.

— A boreladási hitelre nézve a borászati kormánybiztos a következő figyelmeztető köriratot bocsátotta ki: Már többször fordult elő azon sajnos eset, hogy egyes megbízhatlan külföldi borkereskedő cégek a borászati törzkönyvből magyar termelők czimeit megtudva, szédelgési szándékból nevémmel visszaelve, én reám való hivatkozással borvételek tárgyában hazai termelőkhez fordultak s ily módon azok, kik elég hiszékenyek voltak, ismeretlen jellemű kereskedőknek, borküldeményüket — minden egyéb referenzia nélkül — hitelben rendelkezésükre bocsátani, a legtöbb esetben a küldemény árának elvesztése által megkárosítottak. Ennél fogva nehogy jövőre hasonló esetek ismét előfordulhassanak a vidékbeli borkereskedők és eladásra szánt borkészlettel rendelkező tulajdonosoknak tudomására hozom, hogy minden ily esetben, midőn ismeretlen nevű borkereskedő cégek hitelben kívánnak tőlük borvásárlást eszközölni, kellő biztosság okáért forduljanak előzetesen fölvilágosításért vagy hozzám, vagy pedig azon osztrák-magyar consulátushoz, melynek kerületében az illető borkereskedő cég létezik s csak a megnyugtató fölvilágosítás vétele után bocsátkozzanak az illető céggel üzleti összeköttetésbe. Végül értesítendőnek vélem a hazai borkereskedő közönséget,

hogy tekintettel azon, már életbeléptetett intézkedésre, miszerint minden borvidék számára a megfelelő számú ügynökök nyertek közvetítő megbízatást, igen ohajtandó lenne, ha a hazai bortermelő közönség a kijelölt ügynökök közvetítésével bocsájtkoznék üzleti összeköttetésbe.

Miklós Gyula,
borászati kormánybiztos.

Vidéki gazdasági tudósítás.

Kis-Görgény, 1881. július 24-én.

Időjárásunk egy pár hét óta felderült, mi vetéseinket szemlátomást érleli, úgy annyira, hogy az aratás a Nyárad mellett szélteben folyik. A rozsnak kalangyája (25 kévés) ad $1\frac{1}{2}$ liter vékát, mi nagyon kevés; a törökbuzaék kezdik elővenni magokat, a széna csinálás foly ott, hol a víztől lehet kaszálni. A szőlőhez nagyon kevés a remény. Napszám: kaszás 50 kr. és koszt. Némely faluba a kutyák dühödnek, egyéb állataink egészségesek.

Nyárády Gábor.

Üzleti heti szemle.

(A „Pesther Lloyd“ nyomán.)

Gabona és gyapjupiacz Budapest, 1881. július 26-tól július 30-áig.

Buza gyenge üzlet, forgalom 40,000 metermázsa, ár 12 frt 50 kr.

Rozs lanyha üzlet, forgalom 8000 metermázsa, ár 8 frt 50 kr.

Árpa gyenge üzlet, forgalom 3000 metermázsa, ár: takarmányárpa 6-30 frt, seres árpa — frt.

Zab szilárd üzlet, forgalom 4000 metermázsa, ár 6 frt 70 kr.

Törökbuza lanyha üzlet, forgalom 10,000 metermázsa, ár 5-70 frt.

Gyapju. A lefolyt héten ugyan ismét eladatott vagy 1000 metermázsa Károlyi gyapju 90—100 frtjával nagyobbára külföldi számlára, árváltozás azonban nem constatálható. Ugy látszik, hogy most szünet fog beállani, vagy legalább nem fog jelentékeny forgalom előfordulni kártolt gyapjuban az augusztusi vásár előtt. Jobb minőségű szövetygyapjuból 150 mm. 120—130 frtjával, továbbá 100 mm. tiszai kényiratu téli gyapju 75—76 frtjával belföldi szükségletre vásároltatott.

Gabona-árak:

minimum és maximum: Budapest július 30. | Bécs július 30.

Buza	11-50—12-30 frt	11-40—11-80 frt
Rozs	8-60—8-80 frt	9-20—9-60 frt
Árpa, takarmány	6-10—6-25 frt	— — — frt
Árpa, szeszfőzésre	— — — frt	— — — frt
Árpa, seres	— — — frt	— — — frt
Zab	6-50—6-80 frt	7-00—7-65 frt
Törökbuza	6-00—6-80 frt	6-55—6-75 frt

Budapesti marhavásár július 27—28-án. Összes felhajtás 1942 db. nagy és 2014 drb. apró marha. Ebből eladott 9 db. bika, 935 db. ökör, 50 db. vágó tehén, 252 db. fejős tehén, 96 db. bival, 253 db. borju, — db. bárány, 150 db. birka.

Árak: bika darabonként 75—146 frt, ökör páronként 180—245 frt, vágó tehén páronként 135—230 frt, fejős tehén darabonként 80—204 frt, bival páronként 180—215 frt, borju darabonként 8—16 frt, bárány páronként — — frt. Húsárak 100 kilonként: ökörhús 48—50 frt, tehénhús 46—49 frt, borjuhús 46—54 frt, bivalhús 42—45 frt.

Bécsi marhavásár július 26-ikán. Összes felhajtás 2866 drb. és pedig 1631 drb. magyar, 947 drb. lengyel és 288 drb. német fajta, melyből 2741 drb. ökör, 47 drb. tehén, 45 drb. bika és 33 drb. bival. Árak 100 kilonként: magyar hizó 54—58-50 frt, lengyel 53—57 frt, német 54—59 frt, tehén 48—53 frt, bika 50—55 frt, bival 42—50 frt. Lábán darabonként 72—225 frtot fizettek.

Köbányai sertésvásár július 30-án. (Az első magyar sertésbiztosító és kölcsönelőregező részvénytársaság jelentése.) Az üzlet élénk vételkedv és hangulat mellett folyt le és mivel a külföld is sokat vásárolt, az árak szilárdultak hét zárattal emelkedő irányt követtek, különösen könnyű fajknál, melyek szűk készletben vannak.

Jegyzett árak: magyar válogatott áru 250—280 klgr. 52—52 $\frac{1}{2}$ kr. 180—220 klgr. 52 $\frac{1}{2}$ —53 $\frac{1}{2}$ kr. Öreg 300 klgr. tuli 50—51 kr. Transitóban: szerbiai 50 $\frac{1}{2}$ —52 $\frac{1}{2}$ román 51—53 $\frac{3}{4}$ kr., tüskés 49—51 kr.

Takarmány árak: tengeri bánati 6.25 frt, román 6-25 frt, árpa 6-60 frt. Helyi állomány: július 22-án maradt: 78,645 drb.; hozzáhajtattott: alvidékről kövér 6883 drb., Szerbiából 591 drb., Romániából 552 drb., magyar államvasutal 526 drb., budai vámoknál 68 drb., együtt 8620 drb., összesen 87,265 drb. Elhajtattott: Felvidékre 290 drb., Bécsbe (m. h. 387 drb.) 3330 drb., Csehországba 657 drb., Bodenbachon át 2357 drb., Ruttkán át 1132 Budapesti fogyasztás 2315 drb., Kültelki fogyasztás 80 drb., m. államvasutal 80 db., együtt 10,241 db., marad állomány 77,024 db. A részvény szállásokban 14,759 drb. van elhelyezve.

Az egészségrendőri és transito szállásokban maradt július 23-áról 9192 drb., hozzáhajtattott: szerbiai 591 drb., romániai 552 drb., együtt 1143 drb. összesen 10,335 drb., elhajtattott 3966 drb., marad állomány 6369 drb. és pedig 2481 drb. szerbiai, 3888 drb. román. Az egészségi vizsgálatnál eddig 2199 drb. a fogyasztás alól kivonatott és technikai czélokra feldolgoztatott.

Disznózsir július 30-án, kész áru hordóval együtt 66—66-50 július-augustus havi kötésben hordó nélkül 64—64-50 frt.

Szalonna: július 30-án, vidéki szalonna 62—62-50 frt, városi áru 62—63 frt, füstölt szalonna 68—69 frt.

Bécsi sertésvásár július 26-án. Összes felhajtás 3690 drb. és pedig 1051 drb. nehéz, 1084 drb. középnehéz és 1555 drb. süldő; melyből 1789 drb. magyar, 1555 drb. orosz-lengyel, 250 drb. szerb és 96 drb. oláh fajta. Árak 100 kilonként: nehéz 48—49 frt, középnehéz 44—47 frt, süldő 38—46 frt; szalonna és zsir 66—67-50 frt.

Felelős szerkesztő: GAMAUF VILMOS.

H i r d e t é s e k.

(19.) (3-5)

VIZMENTES-PONYVÁK

gabona-, asztag-, cséplőgép- és mozdonyok számára legjobb minőségben és legjutányosabb árak mellett kaphatók:

SCHOTTOLA ERNŐ és NEOSCHIL
gyári raktárában.
Budapest, Váci-körút 28. szám.

Legjobban **osztályozásra** alkalmas!

Eredeti **Mayer** trieur

22,000 gép használatban

30 MEDAILLEN

A gyári jelvény kivántassék

(20.) (2-10.)

GROSSMANN J.

váci körút 76. BUDAPEST váci körút 76.

P i a c z i á r a k.

A h o t i v á s á r		Egy hectoliter vagy metermázsá*						100 kilo		1 köbméter	1 kilo
h e l y e	n a p j a	tiszta buza	elogy buza	rozs	árpa	zab	törökbuza	széna	szalma	tüzifa	marhahús
á r a k r a j o z á r o k b a n											
Beszterce	július 26	800	600	400	—	250	400	230	140	300	36
Brassó	július 22	860	560	510	350	205	400	290	—	236	44
Csik-Szereda	július 27	775	—	525	350	275	500	210	75	200	36
Déa*	július 26	1200	940	840	420	335	640	650	230	470	40
Déva	július 23	1135	830	820	—	287	637	305	125	230	44
Erzsébetváros	július 30	750	650	550	—	130	375	300	200	300	44
Fogaras	július 23	965	—	597	—	225	540	257	—	270	42
K.-Fehérvár*	július 23	1137	980	915	—	660	490	300	—	290	46
Gy.-Sz.-Miklós	július 23	1000	—	600	500	300	500	280	—	160	40
Kolozsvár	július 24	700	—	520	—	200	410	320	300	300	46
M.-Vásárhely	július 29	920	870	720	545	213	510	350	140	450	44
Nagy-Enyed	július 28	900	735	585	—	230	390	290	190	260	44
N.-Széchenyi	július 29	730	610	430	—	250	430	180	110	300	46-48
Segesvár	július 28	670	525	515	—	215	390	150	100	160	44
S.-Sz.-György	július 28	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sz.-Régen	július 28	712½	537½	537½	—	280	417½	220	140	250	40
Sz.-udvarhely	július 26	750	650	500	—	250	450	230	60	240	40

*) A csillaggal jelelt árak metermázsára értendők.

Mellékletek

100 darabonként 1 forint 50 krajával számíttatnak.

A hirdetés szövegét a t. megrendelő minden külön díj nélkül teljes szerinti akarányosor változtathatják.

Az „Erdélyi gazda” hirdetési díjszabályzata.										
A kívánt tér megnevezése	széri hirdetésnél									
	fizetendő forint									
	1	1-3	1-0	1	2	1-15	1-24	1-30	1-36	1-42
16/16 v. egész oldal	7	20	35	65	95	120	140	160	180	210
8/16 v. fél „	4	10	18	33	48	60	70	80	90	105
4/16 v. negyed „	3	6	9	17	24	30	35	40	45	53
2/16 v. nyolczad olda.	2	3	5	9	12	15	18	20	23	27
1/16 v. tizenhatod „	1	2	3	5	6	8	9	10	12	14

Ezenkívül 30 kr. helyegdíj annyiszor, a hányszor a hirdetés megjelenik.

Egyletünk t. tagjai és

lapunk t. előfizetői

25% vagyis egy negyedrészt engedményben részesülnek ha hirdetésük beküldésekor tagsági vagy előfizetői minőségükre hivatkoznak.